
program čtyřleté Ph.D. studium Raně křesťanská studia

Husitská teologická fakulta má institucionálně akreditovaný doktorský studijní program **Raně křesťanská studia** (P0221D10A3817 a P0221D10A3818). Forma studia je **prezenční** nebo **kombinovaná v českém a anglickém jazyce**. Standardní doba studia je **čtyři roky**.

Přijímací řízení se otevírá 29. 11. 2021

Charakteristika studijního programu

Předmětem studijního programu je křesťanství od svého vzniku až do čtvrtého století. V rámci tohoto období se studium zaměřuje na formování křesťanské ortodoxie a ortopraxe, literatury a institucí, a to s ohledem na širší kontext pozdní antiky. Standardní doba studia je čtyři roky. Studium sleduje aktuální problémy bádání v rámci čtyř tematických celků:

- 1) ortodoxie a hereze;
- 2) literární žánry a práce s literaturou;
- 3) praxe a instituce;
- 4) kontexty raného křesťanství.

V souladu s touto strukturou je studium realizováno formou čtyř povinných předmětů (seminářů). Ve shodě s badatelským zaměřením studia se předměty zaměřují vždy na jeden vybraný konkrétní problém, jehož volba odráží diskuze v současném bádání a motivuje doktorandy k samostatné vědecké práci. Povinné předměty doplňuje souborná zkouška z předmětu "Raně křesťanství", semináře zaměřené na přípravu disertační práce a metodologický seminář.

Na rozdíl od tradiční systematizace teologických disciplín, která odděluje biblistiku od patristiky, studijní program Raně křesťanská studia uvedené disciplíny inovativně spojuje. Díky takovému propojení lze lépe porozumět vývoji křesťanské teologie, praxe a jiným výše uvedeným souvislostem.

Po metodologické stránce není studium zastřešeno jediným výlučným přístupem, kromě historicko-kritického způsobu práce je otevřeno současným přístupům z oblasti teorie rituálů, kognitivních věd, teorií sociální a kolektivní paměti, diskurzivní analýzy a dalších společenskovedních přístupů. Studijní program Raně křesťanská studia se zaměřuje nejen na předměty výzkumu (problémy, osobnosti, atp.), ale také na reflexi produkce vědního poznání. Předmětem studia je proto i diskuze o metodách, teoriích a terminologii s jejíž pomocí jsou uchopovány, resp. konstituovány předměty studia (typicky např. kategorie "hereze", "gnóze" atp.).

Profil absolventa a cíle oboru

Odborné znalosti

Absolvent disponuje důkladnou znalostí raného křesťanství v kontextu náboženství a společností pozdní antiky. Zná a je schopen kriticky analyzovat procesy formování křesťanské ortodoxie, ortopraxe a raně křesťanských institucí, problematiku literárních žánrů a raně křesťanského písemnictví. Dynamiku formování křesťanství v prvních stoletích jeho existence reflektuje v širším kontextu pozdní antiky. Kriticky se orientuje ve spektru soudobých diskusí o terminologii, metodách a teoriích s jejichž pomocí jsou uchopovány, resp. konstituovány předměty studia. Stává se odborníkem na jedno z nejdůležitějších období křesťanství, období v němž se formuje identita křesťanství.

Odborné dovednosti a obecné způsobilosti

Absolvent dokáže pracovat s raně křesťanskými primárními prameny v původním jazyce (primárně řečtina, latina). Orientuje se v relevantní teoretické a metodologické literatuře, má přehled o relevantním současném stavu bádání a již v průběhu studia dokáže získané vědomosti aplikovat na vlastní předmět bádání a řádně je artikulovat ve vlastní odborné publikační činnosti (studie a recenze).

Předpokládaná uplatnitelnost absolventů na trhu práce

Absolvent je připravován primárně k tomu, aby působil jako akademický pracovník na vysokých školách a ve vědeckých pracovištích v oblasti relevantních společenských věd (teologie, historie, religionistika atp.). Díky tomu, že si řádně osvojí způsoby práce (kritická reflexe pramenů, práce s odbornou literaturou, odborný písemný/ústní projev), které může snadno využít v jakékoli činnosti, kde jsou výše uvedené kompetence požadovány, může se uplatnit také např. jako analytik nebo vedoucí pracovník v neziskové, kulturní a státní organizaci.

Podmínky k přijetí ke studiu

Uchazeč je absolventem magisterského nebo navazujícího magisterského studijního programu. Má 1) znalosti křesťanství v rozsahu předepsané povinné literatury (viz seznam povinné literatury); 2) ovládá řecký a/nebo latinský jazyk v takové míře, že je schopen přeložit a interpretovat středně obtížný řecky/latinsky psaný text; 3) ovládá minimálně jeden světový jazyk v takové míře, že je schopen číst a interpretovat odborné texty (schopnost se ověřuje znalostí předepsané povinné literatury, převážně cizojazyčné); 4) předloží a obhájí návrh projektu disertační práce zpracovaný podle předepsané formální struktury (vymezení tématu, metodického přístupu a postupu, vymezení cílů, bibliografie a harmonogram).

Přijímací zkouška má tři části:

- a) zkouška z řečtiny nebo z latiny (na úrovni schopnosti číst a překládat texty)
- b) zkouška z povinné literatury
- c) obhajoba tezí předloženého projektu doktorské práce.

Poznámka: Zkoušku z řečtiny nebo z latiny nemusí absolvovat uchazeč, který složil zkoušku z řečtiny nebo z latiny na HTF UK nebo srovnatelnou zkoušku na jiném pracovišti (čtyřsemestrální kurz zakončený zkouškou).

Povinná literatura

1. Michael W. Holmes, The Apostolic Fathers: Greek Texts and English Translations, Grand Rapids: Baker Academic (3) 2007. ISBN: 978-0801034688.
2. Andrew B. McGowan, Ancient Christian Worship: Early Church Practices in Social, Historical, And Theological Perspective, Grand Rapids: Baker Academic 2014. ISBN: 978-0801097874.
3. Arland Hultgren, The Rise of Normative Christianity, Minneapolis: Fortress Press 1994. ISBN: 1-59244-738-4.
4. Richard Bauckham (ed.), The Gospels for All Christians: Rethinking the Gospel Audiences, Grand Rapids: William B. Eerdmans 1998. ISBN: 978-0802844446.
5. Michael J. Kruger, Canon Revisited: Establishing the Origins and Authority of the New Testament Books, Wheaton: Crossway 2012. ISBN: 978-1433505003.
6. Petr Pokorný, Od evangelia k evangeliím: Dějiny, teologie a působení biblického výrazu „evangelium“, Praha: Academia 2016. ISBN: 978-8020026101.

Individuální studijní plán (ISP)

Studium probíhá podle individuálního studijního plánu pod vedením školitele, případně za účasti konzultanta. Školitelem je vždy habilitovaný - akademický nebo vědecký - pracovník v pracovně právním vztahu s fakultou. Podrobnosti doktorského studia upravuje Studijní a zkušební řád UK v Praze v platném znění a související předpisy. Individuální studijní plán musí být navržen tak, aby všechny studijní povinnosti byly splněny ke konci třetího roku studia a v závěrečném roce standardní doby studia se student mohl věnovat dokončení disertační práce a přípravě na státní doktorskou zkoušku.

Student doktorského studia zapsaný do prvního ročníku má povinnost spolu se svým školitelem vyhotovit individuální studijní plán elektronickým způsobem v SIS podle instrukcí oddělení vědy a doktorského studia. ISP se vyplňuje na standardní dobu studia, tj. 4 roky. Tato standardní doba je stejná pro prezenční a kombinovanou formu studia. Návrh ISP musí být vyhotoven odevzdán školiteli prostřednictvím elektronického systému SIS UK nejpozději **do 30. listopadu daného roku**.

Individuální studijní plán je ke splnění studijních povinností rozdělen do těchto částí:

Část: Disertační práce

Doktorand prokazuje schopnost samostatné vědecké práce a kritické reflexe tématu své disertační práce. Disertační práce musí obsahovat původní a uveřejněné výsledky nebo výsledky přijaté k uveřejnění. Školitel potvrzuje zapsáním splnění studijní povinnosti, že doktorand v daném akademickém roce konzultuje a předkládá úseky disertační práce v souladu s ISP. Tato studijní povinnost je v individuálním studijním plánu uložena pro každý rok studia.

- **Příprava disertační práce I. – IV.** [SIS LDOC24](#) ; [SIS LDOC25](#) ; [SIS LDOC26](#) ; [SIS LDOC27](#)

Část: Studijní povinnosti

Tento blok zahrnuje: metodologický seminář; čtyři tematicky zaměřené předměty realizované formou seminářů a zkoušku z předmětu Rané křesťanství.

- **Metodologický seminář** [SIS LDOC37](#)

Student povinně absolvuje v prvním roce studia Metodologický seminář. Seminář prohlubuje a rozšiřuje znalosti relevantních metod výzkumu, historikofilologických, kvalitativních a kvantitativních.

Povinné předměty k čtyřem tematickým celkům raného křesťanství (Organizace seminářů a poznámka k anotacím kurzů)

- **Ortodoxie a hereze v raném křesťanství (seminář)** [SIS LDOC33](#)
- **Literární žánry a práce s literaturou (seminář)** [SIS LDOC34](#)
- **Rané křesťanská praxe a instituce (seminář)** [SIS LDOC35](#)
- **Kontexty raného křesťanství (seminář)** [SIS LDOC36](#)

Semináře probíhají blokově (v celkovém rozsahu 18 výukových hodin). Výběr semináře zaznamenává doktorand do návrhu ISP. Semináře jsou organizovány formou aktivní účasti doktorandů. Doktorandi přebírají zodpovědnost za

dílčí téma, vedou a korigují četbu zadaného díla, jeho překlad, interpretaci a moderují diskuzi. Kromě badatelských cílů tak semináře plní rovněž funkci didaktickou, doktorandi se učí vést odborné semináře.

V případě omezení distanční výuky v souvislosti s pandemií probíhá výuka distanční formou za využití prostředí Moodle a programu MS Teams.

Každý ze čtyř předmětů zahrnuje dva základní rámce směřování, mezi nimiž volí doktorand po konzultaci se školitelem a zvolené směřování zaznamenává do ISP. V rámci zvoleného směřování je pak konkrétní dílčí téma semináře upřesněno při zohlednění ISP doktoranda, resp. tématu jeho disertace, a aktuálního stavu bádání daného problému (nová monografie, monotematické číslo relevantního periodika atp.).

Anotace jednotlivých kurzů proto charakterizují pouze základní osnovu kurzů.

- **Rané křesťanství** SIS LDOC32

Zkouška sestává z dvou kruhů otázek:

1. Postavy raného křesťanství
2. Problémy raného křesťanství

Látka vychází z prostudované zadané literatury. Zatímco jednotlivé semináře ke čtyřem tematickým celkům raného křesťanství se zaměřují na dílčí otázky, předmět „Rané křesťanství“ tematizuje osobnosti a problémy raného křesťanství v širších souvislostech. Student má povinnost předložit seznam nastudované odborné a pramenné literatury. Zkouška probíhá ústně.

Část: Odborné aktivity

Akademická tvůrčí činnost doktoranda

SIS LDOC39

Doktorand v průběhu studia prokazuje schopnost samostatné badatelské činnosti tím, že publikuje dvě odborné studie (2) buďto v zahraničním impaktovaném periodiku nebo v českém recenzovaném periodiku odborného zaměření, v recenzované tuzemské nebo zahraniční kolektivní monografii nebo v recenzovaném tuzemském nebo zahraničním sborníku. Za splnění povinnosti se nepovažuje publikování ve studentském periodiku nebo periodiku popularizačního charakteru, dále publikování konferenčního výstupu v konferenčním sborníku. Musí se vždy jednat o samostatné nebo prvoautorské publikace. Dále doktorand v průběhu studia publikuje čtyři odborné recenze (4) v některém z odborných periodik. Alespoň jeden (1) publikovaný výstup (recenze, studie, kapitola v monografii) musí být publikován v zahraničí v periodiku, sborníku nebo kolektivní monografii, které splňují výše uvedená kritéria.

Dále se doktorand během svého studia zúčastní aktivně (konferenčním výstupem) alespoň jedné odborné konference a podá alespoň jeden grantový projekt (GA UK a podobný).

Splnění této povinnosti potvrzuje školitel zapsáním "splnění studijní povinnosti".

Mezinárodní badatelská zkušenost

SIS LDOC38

Mezinárodní badatelskou/akademickou zkušenost doktorand získává jednou z následujících aktivit:

- zahraniční stáž v délce nejméně jednoho měsíce,
- účastí na mezinárodním vědeckém projektu s výsledky publikovanými nebo prezentovanými v zahraničí,
- účastí na mezinárodní konferenci.

Způsob plnění této povinnosti konzultuje doktorand se školitelem, který zapisuje její splnění.

Student aktivně spolupracuje na administrativním zabezpečení plnění povinnosti individuálního studijního plánu - zahraniční stáž a Mezinárodní badatelská zkušenost s odd. vědy HTF.

Státní doktorská zkouška z Raného křesťanství, požadavky na státní doktorskou zkoušku

SIS LDOC31

Student po dohodě se školitelem a po schválení oborovou radou připraví dvě třicetiminutové přednášky na rozdílná témata odlišná od tématu disertační práce. Přednášející musí charakterizovat stav jejich řešení zvolené problematiky, aktuální stav bádání, přednést své vlastní, argumenty podložené kritické stanovisko a prokázat tak svou odbornou kompetenci. Komise pro státní doktorskou zkoušku volí na místě jedno z připravených témat. V následné diskusi student zodpovídá vznesené otázky a hájí své stanovisko. Forma zkoušky je ústní.

Státní obhajoba disertační práce

SIS LDOC16

Student vypracuje pod vedením školitele disertační práci a přihlásí se prostřednictvím žádosti oborové radě k obhajobě. Předkládání disertačních prací se řídí SZŘ UK a Metodickým pokynem děkana k předkládání disertačních prací na HTF UK č. 1 ze dne 1. ledna 2019.

Seznam školitelů

- doc. ThDr. Jiří Gebelt, Th.D.
- prof. Thomas Richard Hatina, Ph.D.
- prof. ThDr. Jan Blahoslav Lášek, Dr.h.c. (mult.)
- doc. Dr. phil. Wolf Burkhard Oerter
- doc. PhDr. Jiří Pavlík, Ph.D.

doc. ThDr. Jiří Vogel, Th.D.
doc. ThDr. Kamila Veverková, Ph.D.

Oborová rada

Složení oborové rady